גליק און ראכע

סענסאציאנעלער ראמאן

פון א. א.

(פארזעצונג)

אנאטאסיאס פינסטערער געזיכט האט געשטראלט, ער האט געהאט צו־טרויען צו דעם דאזיגן שטאלצן, איר־דישן באנקיר.

— גוט, — האט ער געזאגט מילד, — קלייבט אייך אויס נאך איינעם פון די געפאנגענע.

דער באנקיר האט אויסגעקליבן דעם קוכער קיאפ, וועלכער האט מיט די אויגן געדאנקט.

— קומט מיט מיר א שטיקל וועג, מיינע הערן, — האט אטאנאסיאס גע־זאגט, — איך וועל אייך צייגן, וואו איר זאלט גיין. מיר האבן ספעציעל ניט איבערגעשניטן דעם טעלעגראפ־דראט, אום מען זאל קאנען טעלע־גראפירן איבער דער לאגע פון די גע־פאנגענע.

יצחק - יהודה שיפמאן גע־שטארבן אין עלטער פון 74 יאר

יצחק־יהודה שיפמאן, פון 109 מאקריי עוועניו, איז געשטארבן מאנ־טאג, דעם 19טן אקטאבער, אין עלי־טער פון 74 יאר. ער איז נעקומען קיין ווינניפעג מיט 10 יאר צוריק. אלס עלי־טערער איד איז ער די גאנצע צייט געווען און געלערנט.

דער פארשטארבענער האט איבער־געלאזט דריי זין, צוויי טעכטער, 19 איניקלאך און 15 אור־איניקלאך.

איין זון, 7 איניקלאך און 9 אור־איניקלאך געפינען זיך אין שיקאגא; צוויי איניקלאך אין איין אור־איניקל אין לאנדאן, ענגלאנד, און צוויי זין, צוויי טעכטער, צען איניקלאך און 5 אור־איניקלאך געפינען זיך אין ווינ־ניפעג.

דער פארשטארבענער איז געווען געאכטעט אינם קריין פון זיין פאמי־ליע און פון אלעמען וועלכע האבן אים קענען. רבי כהנאוויטש און רבי הור־וויץ האבן געמאכט הספדים נאך דעם פארשטארבענעם. א גרויסער עולם האט אים באגלייט צו זיין אייביקער רו. ער איז באערדיקט געווארן אויפן היבראי סיק בענעפיט בית עלמין.

תנצב"ה.

מעדיצינישער מאסאזש

מרס. ה. ע־על־סאלאוויי

פראפעסיאנעלע מאסאזשיסטן, אויסגעפרוביר־טער דערפאהרונג אין באהאנדלונג פאראליזיעס און אלע פארסעס פון רומאטיזם.

223 KENNEDY STREET
(Next to Medical Arts Bldg.)
Ph. 21 950 — Res. 56 766

דער באנקיר האט ארויסגענומען א פארגרעסערונגס גלאז אום צו קאנען בעסער זעען פון ווייטנס דעם וועג, וועלכן אנאטאסיאס האט איצט גע־שילדערט. אבער גלייך האט אטאנאסי־אס די פארגרעסערונגס גלאז צוגענו־מען פון אים.

— אהא, איר האט א פארגרעסע־רונס גלאז, דאס וועט מיר זייער צע־גוץ קומען, מיין הער.

ער האט די צוויי שלוחים פאר־זאגט, אז זיי זאלן דערמאנען אין דער רעפעשע, דאס ווען מיליטער וועט קומען אהער, וועלן זיי גלייך דערשא־סען ווערן.

דער קאפיטאן האט שטייענדיק, ברויט איינגעשריבן צום פאליציי שעף פון עסקיבאקע:

דער בריוו האט געלויטעט:

"לאזט וויסן אין קאנסטאנטינאפאל דאס די יעניקע, וועלכע וועלן ברייני־גען דאס אויסליין געלט נאך מידא, זאלן מאכן זייער וועג איבער די דער־פער סקראפע, קורורע און סקעפארטע, דער, וואס וועט ברייננען דאס געלט אויף דעם באציינכנן ארט זאל רייטן אויף א ווייס פערד או זאוופן קאפ זאל ער טראגן א ווייסע טוף.

"איך וועל דאס אויסליין געלט ניט נעמען פון פרעמדע הענט.

"דער וואס וועט ברייננען דאס געלט זאל זיין דער מוטעסאריף פון טשאלקא, וועלכער האט מיך אמאל אומשולדיק געהאלטן איינגעשפארט א פינסטערן געפענגניס. און מיך באראוב אין געוואונגען צו ווערן א באנדיט.

"פרובירט ניט צו באפרייען די גע־פאנגענע אן אויסליין געלט, זאנסט וועט איר אויף שטיקער צעשניטן ווע־רן. זאלן אלע מיינע גענאסן געפאנ־גען ווערן, דאן וועל איך האב דעם מוט זיך צו שיסן, אבער איך וועל קיינמאל ניט ארויסגאלן אין איינערע הענט.

"דער וואס שרייבט די דאזיגע שר־רות איז אטאנאסיאס, דעם וואס דאס פאלק רופט: קאפיטאן טאשא, דער פירסט פון די בערג.

ער האט דעם דאזיגן בריוו דער־לאנגט צו דעם באנקיר, וועלכער האט אים פארזיכטיק ארייننגעלייגט אין זיין טאש.

די געפאנגענע האבן זיך ארומגע־קליבן ארום דעם אידישן באנקיר און זיי האבן אים ריירנד געבעטן ער זאל אלעס אנווענדן אז דאס געלט זאל פינקטלאך און אין קורצן אנקומען אום מען זאל זיי באפרייען, זאנסט זיינען זיי פארלארן.

— זארגט זיך ניט, — האט דער אידישער באנקיר אויסגערופן — איך פיל מיט אייך מיט און איך וועל אלעס אנווענדן אייך צו רעטן. איר האט מיין ערן ווארט אלס משכון.

— און ווען די טערקישע רעגירונג וועט איר פליכט ניט דערפילן, אדער ווען די באן פארוואלטונג וועט דאס געלט ניט אפשיקן, דאן וועט דן דיי־טשע רעגירונג רעכן דאס לעבן פון אירע אונטערטאנען.

— און אויב די דייטשע רעגירונג וועט דאס ניט וועלן טאן, שווער איך הייליק אין דעם דאזיקן ערנסטן מא־מענט, דאס איך זעלבסט וועל ברייני־גען מיין איינע געלט.

די געפאנגענע האבן אים ריירנד געדריקט די הענט און מיט טרערן אין די אויגן האבן זיי אים געדאנקט פאר זיין איידלקייט.

דער באנקיר האט זיך מיט זיי גע־זעגנט און עראיז אוועקגעגאנגען מיט זיין באגלייטער מר. קיאפ.

אטאנאסיאס האט זיי באגלייט און ער האט זיי געוויזן דעם וועג, ער האט זיי געווארנט אלעס אנצואוועגנדן אום דאס אויסלייז געלט וואס שנעלער צו שאפן און זיי זאלן דער רעגירונג אפ־ריידן בא איר שיקן מיליטער, אויב זיי וועלן דאס ניט טאן וועלן די גע־פאנגענע געטויטעט ווערן.

אטאנאסיאס האט זיך צוריקגע־קערט אין דער באנקיר מיטן ענגלעכ־דער זיינען פארשווינדן געווארן אין זייער וועג.

ווידער האט דער פירסט פון די בערג שטרייננס באפוילן אז מען זאל גיין, זיי געפאנגענע האבן גערודליך געפאלט אין דער שיין פון האפענונג איז געווען קאנטיק צו לעבן אין זייע־רע געזעכטער. דער בראוואר באנקיר וועט ניט לאזן, אז זיי זאלן פאלן אלס אפפער פון דעם קאפיטאנס גרוי־זאמקייט.

די איינציקע וועלכע האבן קיינע האפענונגען ניט געהאט, זיינען גע־ווען קארלא און מיריאנא. דאס פאר־צוויפלטע מיידל האט שטיל און הארצרייסנד געוויינט, ווער וויים ווען זייער פרייהייט וועט קומען?

— מיט מי דאס זיי זיך ביידע געשלעפט, זאגט דער איידעלער קאר־לא האט פאר איר קיין טרייסט ווארט ניט געהאט, אויף ער איז געווען פאל־שטענדיק אן מוט און גענצלאך גי־דערשלאגן.

ער האט זיך געוואפנט אויף זיין געלעגער און ער האט באפוילן אז מען זאל די געפאנגענע געבן מאנט־לען, אום זיי זאלן האבן זיין אונטער־צושפרייטן, איצט האט אויף מיריא־נא און קארלא באקומען יעדער א מאנטל.

— פיסקא און מידעט, קומט אהער — האט פלוצלונגן געקלונגען די שטי־מע פון קאפיטאן טאשא, — גייט צו צום טייך, דארט געפינט זיך א לאנ־קע, אויף וועכער עס פיטעלן זיך קי־מעלקס זיי אויס און ברייננגט דאס מילך אהער, די געפאנגענע קאנען ניט טרינקען נאר וואסער אליין, דאס וועט זיי צופיל אפשוואכן, זייט פאר־זיכטיק מען זאל אייך ניט באמערקן.

די צוויי באנדיטן האבן אויסגע־פאלגט זיין באפעל און דאן האט דער קאפיטאן צוגערופן צוויי אנדערע צו זיך:

— איר זאלט היינטיקע נאכט דא האלטן די וואך, — האט ער באר־פוילן.

— קאפיטאן, קלייבט זיך אויס אן אנדערן — האט איינער בעטנדיק זיך געזאגט. — מיינע שטיוול זיינען צע־ריסן און מיינע פיס זיינען געשוואלן פון דעם ווייטן מארש. איך קאן ניט שטיין אויף דער וואך.

— אזוי, דו קאנסט ניט, — האט אטאנאסיאס געזאגט צארנדיק — דו ווייסט, דאס איך פארטראג ניט ווען מען פירט ניט אויס מיין באפעל! גלייך גיי אויף דיין פאסטן! דו מוזט שטיין ביז דו וועסט פאלן. דער־פיליכט ניט דיין פליכט, דאן וועסטו ווי א הונט דערשאסן ווערן.

דאס האט געווירקט און די ביידע מענער האבן זיך שווייגנד געשטעלט אויף זייער פאסטן אום צו האלטן די וואך.

דער קאפיטאן איז שווייגנד געלעגן און זיינע אויגן האבן פינסטער גע־קוקט אין דער ווייטקייט.

די געפאנגענע האבן שטיל גע־זעגט אין דער שטיל שלאף.

די לבנה האט אויסגעגאסן איר זילבערנע ליכט איבער די נעשטאלטן פון די וועלכע זיינען געלעגן שטיל און אומבאוועגט, נאר איינער פלעגט מאכן אפט מאכן א באוועגונג, דאס איז געווען אנאטאסיאס.

ער האט ניט געקאנט שלאפן, מי־ריאנא האט אין זיין קענגוארט און דאס האט פון אים זיין נאנצע רו גערויבט.

ער האט זיך אויפגעהויבן, ער האט נאכאמאל געוואלט קוקן אין איר ליב־לאכעס געזיכט, וואס איז אמאל געווען דאס זונענשיין פון זיין לעבן.

אויף די שפיץ פינגער האט ער גע־נומען גיין און ער איז געבליבן שטיין לעבן דער וואונדער שיינער מיידל, קוקנדיק אומבאוועגלאך אין איר גע־זיכט וואס די לבנה האט העל באלייכ־טען:

— א, ווי שיין ווי איז.

זיין ברוסט האט זיך געהויבן און געזונקען אין שטורמדיקע אטעם־צייג, זיינע אויגן האבן געגלייט און זיין גע־שטאלט האט געגלייטערט.

די דאזיקע הערלאכע, בליענדע בלום איז פון אים אפגעריסן געווארן, זי האט אים פארלאזן צוליב דעם ווילן פון אן אנדערן.

זיינע הענט האבן זיך צוזאמענגע־לייגט אין פויסטן, אן אנדערע האט דערדט צווישן זיך און קארלא און מי־ריאנא זיינען געזעסן איינער לעבן שרעקלאך.

ער קאן איצט די זעלבע ליבלאכע בלום באזיצן, זי וועט מוז ווערן זיי־נע, דען ער איז דער הער אין דער באר־לעבאס, דער פירסט פון די בערג!

ליבט זי ניט דעם דאזיקן שיינעם מאן, וועמעס אויגן עס קוקן אזוי טרויעריק, אזוי שווערמוטיק?

מיט כעס האט ער געקוקט אויף דעם שלאפנדיקן קינסטלער, ווען דאס זאל זיין אמת, דאן וועט דער דאזי־קער מאן מוזן שטארבן און אפילו דורך זיין האנט.

מיריאנא האט זיך אנגעפאנגען צו באוועגן, א גליקלאכער שמייכל האט זיך אפגעשפילט אויף אירע ליפן — און זי האט שטיל געמורמלט פונם שלאף.

— פרעדריקא, א, מיין געליבטער!

א שרעקלאכער געשריי האט דער קאפיטאן אויסגעלאזט, — בלייץ שנעל האט ער ארויסגעשלעפט דעם שווערד פון זיין שייד און ער האט אים געהאלטן איבערן קאפ פון דער אומ־גליקלאכער מיידל, ער איז אין דער דאזיקער מינוט געווען גרייט זי צו טויטן.

אבער ווען מיריאנא האט זיך אויס־געכאפט פון זיין געשריי און זי אין אויפגעשפרונגען איז אטאנאסיאס שנעל פארשוואונדן געווארן.

מיריאנא האט פארזארגט געקוקט ארום זיך:

— א, אללא, — האט זי שטיל געשורמלט, — האב איך ניט גע־הערט א געשריי? — דאך ניין, עס האט געמוזט זיין א טרוים.

מיד צום טויט איז זי ווידער גע־זונקען אויף איר געלעגער און זי האט ווייטער פרידלאך איינגעשלאפן.

א געהיימניספולע באוועגונג

פונקט פינף אזייגער האט זיך סטא־ניסלאוס לובינסקיס וואגן אפגע־שטעלט לעבן דער הויז פון דעם גייסטלאכן, וואו פילע פרויען און קינדער זיינען געשטאנען. די נאכ־ריכט דאס עליזאבעט האט זיך געכטן פארלאבט האט אן אן הויז וועט זי פארלאבונג געפייערט ווערן, האט זיך אין אייער עדיטאריאל — און עס האט ניט געהאלפן. דאן, ווי איך פארשטיי, האט די עקזעקוטיווע פון דער בני ברית געזעגן זיך מיט די פארוואל־טער און זי האט געווירקט, אז אייני־קע כעזעגעס זאלן מאדיפיצירט ווערן. מער וועל איך באמערקן, אז די מא־נאלאנן, אויב ניט די נאנצע פאר־שטעלונג זיינען אין דער דייטשער שפראך.

אינטערעסאנט אין דער פאקט, אז פילע קירכן און גייסטלאכע האבן גע־בעטן דעם מעיאר צו דערלויבן די פארשטעלונג.

אלנפאלס, מיר האבן געטאן וואס ס'איז מעגלאך געווען אונטער די אומ־שטענדן און די עקזעקוטיווע פון בני ברית האט אויך געטאן אלעס וואס איז נאר מעגלאך געווען צו דער מעגש־הייט: די גאנצע צייטונגס־אינדוסטריע פראגרעס, ניט מער ווי א לעכערלאכע דערשיינונג, א שטיק טומאה, וועלכע איז אויסערלאך ארומגענומען מיט קדושה. אויב א דייטש, א פראוואונ־דערער, אנטוואנט זיך. בעת ער גייט אפ מיט בלוט, באהאנדלט צו ווערן פון א דאקטאר, בלויז דערפאר וואס יענער איז א איד, דאן איז ווי אזא צייטונגס־אינדוסטריע, וואס אין אויסנעקנאטן און דורכגעוואפט מיט האס, אכזריות הדסה טשאפטערס אין קאנאדע גרייטן זיך צו אקטיווער ארבעט אין דער חנו־כה־וואך.

דער חנוכה וואך וועט הויפטזאכלאך געווידמעט ווערן דער ארבעט פון זאמ־לען געלט פארן אידישן נאציאנאל פאנד דורך דער אויסלייזונג פון לאנד אין ארץ־ישראל אין מאסן פון ¼ דו־נאם ($5.00), ½ דונאם ($10.00), 1 דונאם ($20.00), ביז 5 דונאם ($100.00). מען וועט אויך אנפירן א טיכטיקע אקציע אום צו פארשטארקן די ארבעט פון די נאציאנאל פאנד באקסעס. דער סלאגאן פון דער אקציע וועט זיין "קיין אידישע הויז אן א נא־ציאנאל פאנד באקס" און "יעדע נא־ציאנאל פאנד באקס מוז אויסגעלייד־דיקט ווערן אמווינציקסטן 4 מאל אין יאר". אין מערב קאנאדע ווערן די באקסעס אויסגעלייד־דיקט יעדן מאנאט.

מער איינצעלהייטן וועגן דער פיי־ערונג פון דעם דאפלטן יובעליאום אין דער וואך געמאכט ווערן קורצלאך.

דייטשלאנד — דאס לאנד פון וויסנשאפט, אבער אויך פון אנטיסעמיטיזם

(שלום פון זייט 2)

עקאנאמישע אומשטענדן אדער רעלי־גיעזן פאנאטיזם. דער דייטש האט זיין שנאה צו אידן (בלויז צו א אידן אליין, דעם, אראבער, וועלכער איז אויך א עסמיס. האט דער דייטש ניט פיינט) באגרינדעט אויף א וויסנ־שאפטלאכן באזיס. אן אזוי ווי וויסנ־שאפט מאכט ניט אזוי אפט טעות'ן, גלויבט זי דערביבער באמונה שלמה, אז זיין טעאריע איז די ריכטיקסטע און אז נאראנים זיינען יענע, וואס גייען דאס באשטרייטן. היטלער און זיין באנדע קאנען פארגליכן ווערן צו לבן'ען, וועלכער האט געוואלט עוקר זיין יעקב'ן ביזן וואר'צל. דער היטלע־ריסט וואלט דערטרונקען דעם אידן אין א לעפל וואסער, ווען מען לאזט אים נאר צעפירן די הענט, ווען ער האט נאר ד' מעגלאכקייט.

און זאגט אויף וואס איר ווילט — פאר א אידן אין די נאנצע וויסנ־שאפט, מיט די אלע דייטשע דערפינ־דונגען און בייטראגן צו דער מענש־הייט: די גאנצע צייוויליזאציע און פראגרעס, ניט מער ווי א לעכערלאכע דערשיינונג, א שטיק טומאה, וועלכע איז אויסערלאך ארומגענומען מיט קדושה. אויב א דייטש, א פראוואונ־דערער, אנטוואנט זיך. בעת ער גייט אפ מיט בלוט, באהאנדלט צו ווערן פון א דאקטאר, בלויז דערפאר וואס יענער איז א איד, דאן איז ווי אזא צייוויליזאציע, וואס אין אויסנעקנאטן און דורכגעוואפט מיט האס, אכזריות און גאל. דער דייטשער נאמען וועט טאקע שיינען אין דער געשיכטע פון דער מענשהייט און פראגרעס, אבער דער טונקעלער פלעק פאר שאמן דעם וויסנשאפטלאכן אנטיסעמיטיזם וועט קיינמאל ניט אפגעוואשן ווערן פון אים. און וועט צו דעם דייטשן כבוד אין ארץ־ישראל אין מאסן פון ¼ דו־נאם ($5.00), 1 דונאם ($20.00), ביז 5 דונאם ($100.00). מען וועט אויך אנפירן א טיכטיקע אקציע אום צו פארשטארקן די ארבעט פון די נאציאנאל פאנד באקסעס. דער סלאגאן פון דער אקציע וועט זיין "קיין אידישע הויז אן א נא־ציאנאל פאנד באקס" און "יעדע נא־ציאנאל פאנד באקס מוז אויסגעלייד־דיקט ווערן אמווינציקסטן 4 מאל אין יאר". אין מערב קאנאדע ווערן די באקסעס אויסגעלייד־דיקט יעדן מאנאט.

מער איינצעלהייטן וועגן דער פיי־ערונג פון דעם דאפלטן יובעליאום אין דער וואך געמאכט ווערן קורצלאך.

ציוניסטן פייערן א דאפלטן יובליי

ציוניסטן איבער דער גאנצער וועלט וועלן היינטיקס יאר תרצ"ב פייערן א דאפלטן יובליי: דעם 50טן יאר פון דער חובבי ציון באוועגונג און דער 30טן יאר זייט דער גרינדונג פונם אי־דישן נאציאנאל פאנד.

די חובבי ציון האבן אנגעפירט זייד־ער ארבעט ניט נאר אין גלות נאר זיי־נען אויך געווען די ערשטע צו קומען אין אונזער הייליק לאנד, וואו זיי האב־בען געגרינדעט די ערשטע אידישע קאלאניעס, אן אבעט וועלכע איז שפע־טער איבערגענומען געווארן פון דעם אידישן נאציאנאל פאנד וועלכער פירט אן די ארבעט אויף א פיל גרעסערן מאסשטאב און ער פארמאגט ביי היינטיקן טאג 300.000 דונאם לאנד אריינערבענענדיק אזעלכע פאזיציעס, ווי דער עמק עזראל, עמק השרון און די לענדרעייען ארום דעם חיפה עכו בעי.

די קאנגרעס ציוניסטן וועלן פייערן דעם דאפלטן יובילייאום אין דער וואך פון חנוכה (דעצ. 12-5) מיט מאס מר־טינגס און לעקצעצעס איבער דער אנט־וויקלונג פון ציוניסטישן אידעאל און ציוניסטישע דערגרייכונגען און די אויסזיכטן פארן צוקונפט.

די נאציאנאל פאנד קאמיטעט און הדסה טשאפטערס אין קאנאדע גרייטן זיך צו אקטיווער ארבעט אין דער חנו־כה־וואך.

דער חנוכה וואך וועט הויפטזאכלאך געווידמעט ווערן דער ארבעט פון זאמ־לען געלט פארן אידישן נאציאנאל פאנד דורך דער אויסלייזונג פון לאנד אין ארץ־ישראל אין מאסן פון ¼ דו־נאם ($5.00), ½ דונאם ($10.00), 1 דונאם ($20.00), ביז 5 דונאם ($100.00). מען וועט אויך אנפירן א טיכטיקע אקציע אום צו פארשטארקן די ארבעט פון די נאציאנאל פאנד באקסעס. דער סלאגאן פון דער אקציע וועט זיין "קיין אידישע הויז אן א נא־ציאנאל פאנד באקס" און "יעדע נא־ציאנאל פאנד באקס מוז אויסגעלייד־דיקט ווערן אמווינציקסטן 4 מאל אין יאר". אין מערב קאנאדע ווערן די באקסעס אויסגעלייד־דיקט יעדן מאנאט.

מער איינצעלהייטן וועגן דער פיי־ערונג פון דעם דאפלטן יובעליאום אין דער וואך געמאכט ווערן קורצלאך.

כריזו אין רעדאקציע

וועגן "דער פעשאן פלעי"

ווערטער רעדאקטאר פון ד. א. וו. איך האב געלעזן אייער עדיטאריאל אין ד. א. וו. פון אקטאבער 21טן, וועגן דער "פעשאן פלעי". עס איז קיין פראגע ניט, אז דער ספעקטאקל איז שערלאך. — ווייל עס מוז שלעכט ווירקן אויף פילע פון די דערוואכסענע, וועלכע זיינען נאך איצט גרייט צו גלויבן אין באשולדיקן די אידן, — אבער פיל מער וועט עס ווירקן שלעכט אויף די קינדער. איך האב עס גאנץ דייטלאך באטאנט אין דער ערשטער דעפאטע וועגן געבן א דערלויבעניש צו פארשטעלן עס אין די "אמפיטעא־טער". טראץ דעם וואס דער קריסט־לאכער עולם ווייסט וואס דאס איז זיי־נען פילע שלעכטס געווען גרייט צו גיין קוקן דעם ראט פונם פייער טשיף און געבן א ספעציעלע דערלויב בעניש דאס פארצושטעלן אין דעם דערמאנטן טעאטער.

אין דער צייט פון דער דעפאטע האבן די פארוואלטער פון דעם ספעק־טאקל אויסדריקלאך געזאגט, אז קיין אנדער פלאץ וועט ניט זיין פאסיק פאר דער אויספירונג, נעמענדיק זייער סטיטמענט פאר זיכער האבן מיר מער קיין אנדער שטעלונג קענן ניט גענומען, — ביז מיט א פאר טעג צור רואיק, ווען ז יהאבן באשלאסן פארצו־שטעלן עס אין א קלענערן פלאץ. מיר האבן געפרובירט אנווענדן אנדערע מיטלען וואס זיינען דערמאנט געווארן

אין אייער עדיטאריאל — און עס האט ניט געהאלפן. דאן, ווי איך פארשטיי, האט די עקזעקוטיווע פון דער בני ברית געזעגן זיך מיט די פארוואל־טער און זי האט געווירקט, אז אייני־קע כעזעגעס זאלן מאדיפיצירט ווערן.

אויך וועל איך באמערקן, אז די מא־נאלאנן, אויב ניט די נאנצע פאר־שטעלונג זיינען אין דער דייטשער שפראך.

אינטערעסאנט אין דער פאקט, אז פילע קירכן און גייסטלאכע האבן גע־בעטן דעם מעיאר צו דערלויבן די פארשטעלונג.

אלנפאלס, מיר האבן געטאן וואס ס'איז מעגלאך געווען אונטער די אומ־שטענדן און די עקזעקוטיווע פון בני ברית האט אויך געטאן אלעס וואס איז נאר מעגלאך געווען צו אפהאלטן די פארשטעלונג פון ווייניפעג. אין דער זעלבער צייט האבן די פארוואלטער אונז געגייגט פילע בריוו פון "דא־באים" וואס האבן שטארק געלייבט די — ווי זיי רופן עס — דראמע.

מיט דרך ארץ,

מ. גרעי (גור־אריה).

—(:::)—

א בילד פון א מאן לייענענדיק די וואנט-עדם

עס קאן זיין, אז ער זוכט ערגעץ א פלאץ צו באזעצן זיך. ער זוכט אפשר א שטעלע, אדער אפשר וויל ער קויפן א ראדיא. א גענוצטע קאר, און אפשר וויל ער גאר פארבייטן זיינעם א לאט אויף א פלעיער פיאנא. אבער ער איז פארינטערעסירט צו געפינען וואס ער וויל אין די קאלומס פון "דאס אידישע וואָרט". עס זיינען דא א סך הונדערטער מענשן ווי ער וועלכע לייענען די קלאסיפיצירטע אנאנסן אין "דאס אידישע וואָרט", און דערפאר באצאלט זיך צו אדווערטייזן אין "דאס אידישע וואָרט".

טעלעפאנירט 52 213 און איר וועט קריגן די בעסטע באהאנדלונג און דעזולטאטן אין

אידישע וואָרט

165 סעלקירק עוועניו — ווינניפעג, מאנ.

איר מח איז געשטארבן אויף דעם שייטערהויפן, אבער זי אליין לעבט און מאטערט זיך

די טראגעדיע פון דער מיידל וועלכע האט געשפילט די ראל פון דער "יונגערן פון ארלינס"

פון ש. וואָרעט

אין א סאנינטאריום פון גייסטיק־קראנקע, ניט ווייט פון פאריז, גע־פינט זיך א מיידל פון א יאר צוואנ־ציק, וועלכע ליגט שוין, פיר יאר צייט אויף איר בעטל. די גוירסעס מו־זען זי האדעווען און אויפאסן אויף איר. ווי אויף א ביי־ נעבוירענער בייבי, ווייל זי איז גייסטיק טויט, א פאלשטענדיקער אידיאט. מיט פיר יאר צוריק איז איר מוח געשטארבן אויפן שייטער הויפן אין איינער פון די מערקווירדיקסטע טראגעדיעס וואס האבן זיך ווען עס איז אפגעשפילט.

אין 1927 האבן פון אלע שטעט און דערפלאך אין פראנקרייך זיך גע־צויגן טויזנטער מענער און פרויען קיין ווערסאיל צו ערן דעם אנדענק פון זשאן ד'ארק, די יונגע פרוי פון ארלינס, וועלכע איז מיט פינף הונ־דערט יאר צוריק פארברענט געווארן פון די רעליגיעזע פאנאטיקער אויפן שייטער הויפן. פאולעט בורבעיל, דאס שענסטע מיידל פון ווערסאיל, איז אויסגעקליבן געווארן צו שפילן די ראלע אלס זשאן ביי דער רעליגיעזער צערעמאניע וואס ווערט דורכגעפירט יעדעס יאר צום יארצייט פון דער מארטירערן, וועלכע איז פארהיילליקט געווארן ביים פראנצויזישן פאלק.

פאולעט האט זיך איינגעהילט אין די קלייידער וואס די הייליקע זשאן האט געטראגן מיט פינף הונדערט יאר צוריק. זי האט וואונדערבאר גע־שפילט פאר דעם ריזיקן עולם אלע מאמענטן אין דער הייליקער מיידלס לעבן ביז עס איז געקומען דער טראַ־גישסטער מאמענט, די סצענע וואו זי ווערט פארברענט אויפן שייטרהויפן וואס איז ניט געווען קיין אמת'ער נאר א געקינסטלטער, מיט עלעקטרי־שע פלאמען וואס קאנען דעם קער־פער ניט באריין. די צוויי מענער האבן פאולעטן צוגעבונדן צום סלופ, האבן אויפגערייט די עלעקטרישע שריינעלאך וואס האבן די קינסטלא־כע פלאמען שטופנווייז פאנאנדערגע־בלאזן. ביז פאולעט איז אינגאנצן איינגעהילט געווארן אין זיי.

דער גרויסער עולם איז געשטאנען אויף די קני פארוזונקען אין א אפי־לה בעת די פלאמען האבן געבושע־וועט און זיך געוויקלט ארום דער מיידל וועלכע האט געשפילט זשאנס ראלע. אבער וואס איז דאס? די פלאמען זיינען שוין אויסגעלאשן גע־ווארן, דער רויך איז זיך פאנאנדער־גענאנגען, אבער פאולעט שטייט נאך אלץ א צוגעבונדענע צום סלופ און זי ווייזט ניט קיין סמן פון לע־בען?

מען האט די מיידל אפגעבונדן פון דעם סלופ, אבער איר שלאנקע פי־גור האט זיך א וואקל געטאן און איז געפאלן אין די ארעמס פון די מענער וועלכע האבן זי פון דעם סלופ אפגעבונדן. זי איז געווען באוואוסט־לאז. מען האט זי גלייך אפגעפירט אין האספיטאל, וואו די דאקטוירים האב־בען זי אנגעפאנגען צו מונטערן, אבער ערשט צוויי טעג נאכדעם ווי זי איז געווען באוואוסטלאז, איז זי געקומען צו זיך. אירע צוויי אויגן האבן זיך געעפנט, אבער זיי האבן געשטארט אין דער ווייטקייט אריין. דאס מיידל איז געלעגן ווי טויט. זי האט ניט באמערקט קיינעם פון די מענשן וועלכע האבן זי ארומגערינ־גערט. מען האט פרובירט ריידן צו איר, אבער זי האט קיינעם ניט גע־ענטפערט. דאן האט מען אויף איר בויך באמערקט פלעקן וואס זיינען געווען ענלאך צו בראנד וואונדן. די דאקטוירים זיינען געבליבן שטיין פארנאפטע, ווי קאן דאס זיין? ווי איז דאס מעגלאך? די פלאמען זיי־נען דאך געווען געקינסטלטע סאָ ווי אזוי האט זי געקאנט קריגן אויף איר קערפער אזעלכע סמנים?

א באריימטער נערוון ספעציאליסט איז געבראכט געווארן צו דער מיי־דעלס קראנקער בעט. ער האט זי גרינדלאך באטראכט און נאכדעם האט ער אויפגעהויבן דעם פארהאנג איבער דער נאנצער געהיימניס.

פאולעט, — האט דער ספעציא־ליסט געזאגט, האט זיך אלס קינד אנגעלייענט אזוי פיל ווענן די הייליקע און מארטירער, אז זי האט גע־האפט צו קאנען האבן די זכיה צו שטארבן א מארטירערישן טויט. זי איז באזונדערס געווען פאר'כישופ'ט פון דער ראלע וואס די פארהייליקטע זשאן ד'ארק האט געשפילט מיט פינף הונדערט יאר צוריק, ווען זי איז אויסגעקליבן געווארן צו שפילן די דא־זיקע ראלע, האט זי איבערגעלעבט דעם זעלבן רעליגיעזן געפיל וואס דאס זשאן האט איבערגעלעבט אז זי איז א גאט־געזאלבטער שליח צו ראטעווען די זינדיקע מענשן אויף דער ערד. בעת זי איז געשטאנען אויפן שייטער הויפן, האט זי אין איר פאנטאזיע זיך פארוואנדלט אין דער פיגור פון דער הייליקער זשאן. זי האט איבער־געלעבט אלע אירע יסורים און מא־טערנישן, זי האט געפילט ארום איר־לייב די פלאמען, דעם דורשט, און פון איר הארץ האט זיך ארויסגעריסן דער זעלבער הילפס רוף וואס ס'האט אזוי וואונדערבאר, אזוי רעאליס־טיש האט פאולעט איר ראלע גע־שפילט, — האט דער פראפעסאר דער־קלערט, אז דער פינאל האט געמוזט זיין א טראגישער. האבנדיק איבערגע־לעבט די זעלבע יסורים, האט פאו־לעט, פונקט ווי זשאן, געמוזט שטאר־בען. די פלאמען זיינען אבער געווען קינסטלאכע און איר קערפער האט דע־ריבער ניט געקאנט געשעדיקט ווערן. דאס איינציקע וואס האט געקאנט אפשטארבן איז איר איז געווען איר מוח. וואס האט זי אויפגעהויבן צו דעם העכסטן רעליגיעזן עקסטאז. איז טאקע איר מוח געשטארבן אויפן שיי־טער הויפן. די פלעקן אויף איר לייב זיינען געווען דער רעזולטאט פון דער מערקווירדיקער פארשטעלונגס קראפט, א דערשיינונג וואס די וויסנשאפט קאן זייער לייכט דערקלערן.

א בילד פון א מאן לייענענדיק די וואנט-עדם

עס קאן זיין, אז ער זוכט ערגעץ א פלאץ צו באזעצן זיך. ער זוכט אפשר א שטעלע, אדער אפשר וויל ער קויפן א ראדיא, א גענוצטע קאר, און אפשר וויל ער גאר פארבייטן זיינעם א לאט אויף א פלעיער פיאנא. אבער ער איז פארינטערעסירט צו געפינען וואס ער וויל אין די קאלומס פון "דאס אידישע וואָרט". עס זיינען דא א סך הונדערטער מענשן ווי ער וועלכע לייענען די קלאסיפיצירטע אנאנסן אין "דאס אידישע וואָרט", און דערפאר באצאלט זיך צו אדווערטייזן אין "דאס אידישע וואָרט".

טעלעפאנירט 52 213 און איר וועט קריגן די בעסטע באהאנדלונג און דעזולטאטן אין

אידישע וואָרט

165 סעלקירק עוועניו — ווינניפעג, מאנ.

Doctors' Directory דאָקטוירים

IN ALPHABETICAL ORDER

Office — Residence

53 578 — 51 250 — **ד״ר ס. דזש. בערמאן**, 834 מיין סטריט
אפיס שטונדן פון 2—4 און 7—8
DR. J. C. BERMACK

22 717 — 54 429 — **ד״ר ס. דשזאוויש**, 404 באיד בילדינג
שטונדן: 11—12, 3—6 און ביי אפאינטמענטס
DR. SIMON JAUVOISH

26 600 — 28 153 — **ד״ר ה. הערשפילד**, 576 מיין. קאר. אלעקסאנדער
אפיס שטונדן: 11—1, 2—5 און 7—9
DR. H. HERSHFIELD

53 181 — 53 181 — **ד״ר י. פערלמאן**, 291 באראוס, קאר. טשארלס
אפיס שטונדן: 3—5 און 7—8
DR. I. PEARLMAN

22 549 — 52 173 — **ד״ר ס. ס. פייקאף**, 308 מעקארטור בילדינג
רעז. 372 סט. דזשאנס עוועניו
DR. S. S. PEIKOFF

54 866 — 51 968 — **ד״ר ס. קאברינסקי**, סוויט 2 קראמפ בלאק
(מיין און דאפערין עוועניו)
אפיס שטונדן: 3—5 און 6.30—8
DR. S. KOBRINSKY

53 915 — 52 614 — **ד״ר סאם ראדין**, ראיאל בענק בילדינג
(מיין און סעלקירק)
אפיס שטונדן: 3—4 און 6—8
DR. SAM RODIN

אויגן, אויערן, נאז און האלז

24 465 — 51 359 — **ד״ר ד. מ. דזשענאף**, 830-2 סאמערסעט בלאק
DR. D. M. GENOFF

Dentists Directory דענטיסטן

IN ALPHABETICAL ORDER

Office — Residence

53 720 — **ד״ר מ. כרעגמאן**, סט. 1 סט. דזשאנס בלק, 984 מיין
DR. M. A. BREGMAN

56 600 — 52 041 — **ד״ר א. ד. גאלדין**, 1308 מיין סט., סוויט 1
DR. A. D. GOLDIN

54 107 — 51 519 — **ד״ר מ. וואכנאוו**, 402 סעלקירק עוועניו
DR. M. WACHNOW

51 560 — 41 652 — **ד״ר י. בן עזרא**, ב.א. 962½ מיין. קאר. סעלקירק
DR. I. BEN EZRA, B.A.

56 056 — **ד״ר ס. טשוירטשיל**, סוויט 1 טריק בלאק, 972 מיין סט.
DR. S. H. CHURCHILL

51 987 — 54 867 — **ד״ר מ. סי. קאברינסקי**, סוויט 1 קראמפ בלאק
846 מיין סריט קאר. דאפערין
DR. M. KOBRINSKY

היימאן און העסטרין
באריסטערס, סאליסיטארס און א. וו.
216 — מעקאינטייר בלא